

telefon 57-86.
ston
 eskedő
 S. T.
 uteza 4.
 ez karaván teak
 és csomagokban.
 40 kr.
 lnu palackokban.
 1 tr 1 frt, 2 tr
 Matignon & Co.
 szegéktől.
 guao C. Duvergey-
 szilvortum.
 ssy-ut 23.
 városához
 átelénében
 tve.

úháza
 i-iki őszi és
 el
 confectió

M BE,
 el.
 latt, olesó áron
 ECZEN,
 iacz.

áron:
 u osztály.
 nek 25-től 38 krig, női
 35 krig.
 3 olesó árban.
 3 krig
 40 krig.
 on 1 vég 5-től 6 frtig.
 7.50-ig.
 60 krig.
 k 2-főtől 2.50-ig.
 k 2.40-tól 2.60-ig.
 lak 1.50-tól 4.80-ig.
 rollható olesóságok.

mere
 jban
 álló
YÁR
 a vételnél
 utánzatok,
 nak forgalomba.
 kedvezményben
 ás.
 kereskedésben.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 holypén, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Rgy hóra . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 ömény a szerkesztőségbe (Főter 1838. sz.)
 bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Települ. K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1838. sz.
 alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorát 5 kr. Nagybbr
 terjedelmű s többszöri hirdetések, aka
 szerint jutányos áron vételekkel fel. Helysz
 díj minden külön bejegyzést 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot megában foglaló
 udonság sora 30 kr.
 Nyilatkoztató közlemények minden polti sor
 30 krajczár.
 Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1838. sz.
 alatt.)
 Kéziratok nem adódnak vissza.

Az önkéntes tiszti vizsgák után.

(Sz.) Öt év óta próbálja ki a haza sor-
 sát intéző Gondviselés az egyévi önkén-
 tességi intézménynek, a hírhedt 25. §.
 által megteremtett új rendszerét. Átlago-
 san 4000 önkéntest vett föl azóta évente
 a közös hadsereg intézménye és jóval
 nagyobbik fele e számnak, annak mint-
 egy háromötödrésze le is tette az elé-
 szabott tiszti vizsgálatot.

Harmadfélezer tisztet liferált ekként
 egy-egy évben az önkéntesek kara a
 hadseregnek. Tizenkét év alatt, ameddig
 az első év önkéntesei is még a hadse-
 reg kötelékéhez fognak tartozni, — ekként
 30,000 darabra fog rugni az új rendszer
 által teremtett helyzet folytán a tartalé-
 kos tisztek száma.

A siker tehát megdöbbentően nagy,
 ijesztő mértékben fényes. Esetleges há-
 boru bekövetkeztével minden századnak
 a rendes, tényleges tisztikarán kívül még
 vagy 10—15 tartalékos hadnagy fog ja-
 vára, vagy terhére eshetni, úgy hogy a
 káplárokat is rezervhadnagyokkal lehet
 majd helyettesíteni és a mi rezervhad-
 nagyaink majdan azzal fogják variál-
 hatni a nagy Napoleont, hogy ők mind-
 egyikök a táskájában hordja a — ká-
 plárbótot.

Minek is kellett hát megalkotni azt
 az ominózus 25.§-t? Nem esik messze
 az igazságtól az a föltevés sem, hogy az
 udvar is meguntta volt már a Tisza Kál-
 mán jubiláris uralmának hosszu idejét
 és akként akart tőle szabadulhatni, hogy
 végképpen népszerűtlenné teszi a magyar
 közvéleményben: ezért bizta volt a min-
 denre képes miniszterelnökre a véderő-
 törvény keresztülvitelét. A 25. §. meg-
 hozatalának főoka azonban kétségkívül
 az ezredesek által a hadügyminiszterhez
 intézett évi jelentéseknek egybehangzó
 panaszai voltak.

A művelt ifjuságnak keserves terhe
 volt mindég a katonai szolgálat. Mind-
 egyiküket akadályozta tanulmányaiban,
 vagy rendes foglalkozásában s a katonai
 hivatás maga, nemcsak nálunk magya-

rónál, de végül az osztrák tartományok
 intelligenciájánál sem tartalmazhatott
 semmiféle lelkesítő kecségtétést. A haza-
 fiasság fogalmai is egészen elűtök a had-
 sereg szellemétől, tulnan is részben ép-
 pen úgy, hazánkban általában. Meg az-
 tán a humanizmus érzése is erősebb
 gyökeret vert már a kedélyekben, sem
 hogy a kényszerűnél több tulbuzgóságot
 tudnánk tanusítani az emberölési rend-
 szer kitanulhatóságában, sőt az emberölés
 élhivatására való önképzésben.

Az ezredesek természetesen hivatá-
 suknál fogva éppen az ellenkező szem-
 pontokból mérlegelték az önkéntesek ka-
 tonai non chance-át és idevonatkozó
 panaszai a hadügyminiszteriumban rend-
 szeres rubrikává kezdték magukat kinőni.
 De azért ne képzeljük e panaszokat és
 azoknak okait csakugyan ilyen kétség-
 beejtően objektíveknek. Az önkéntesek a
 katonasághoz magukkal hozott képzetl-
 ségükkel és intelligenciájukkal nemtörő-
 désük mellett is jászva elsajátíthatták
 az előirt katonai sablonok ismeretét és
 alkalmazását. A legfőbb panasz ellenük
 az a tény volt, hogy egy év alatt kime-
 nekültek az uniformisból és a hatalmas-
 kodásban hatalmas tisztikarnak nem volt
 elég módja és ereje velők szemben is
 gyakorolni a megszokott felebbvaló erélyt
 és tapintatot. »Wir werden euch noch
 packen!« volt az előfölti elkeseredésük-
 ben a rendes önvigasztalás és ez ösztö-
 nözte az ezredes tisztikarát a stereotyp
 panaszra s lehetőleg az egész önkéntesi
 intézmény eltörlésének kérelmezésére is.

Idáig azonban nem merl elmenni a
 fő és legfőbb hadvezetőség. Kelet-Indiá-
 ban 254 millió hindut 250 ezer angol
 kormányoz és tart féken az intelligencia
 hatalmával. Ennyire nálunk is imponál
 végül a szellemi erő és a katonai nyers
 hatalom még sem merészelt ilyen sérel-
 met vágni a két állam nemzetének in-
 tellektuális anyagán. Előbb tehát azt ter-
 vezték, hogy alternatív módon huzzák
 rá az önkéntesekre a három esztendő.
 Aki az első évben nem lesz tiszté, az
 még egy évet szolgál s aki a második

évben még altiszté sem lesz, az a har-
 madik évben is ott marasztaltatik. A ter-
 vezetek vége azonban csak a 25. §. lett
 a második év alternatívájával.

Ez a paragrafus most már öt év óta
 él és virágzik. Most már idejét multa az
 ellen a németül nem tudók érdekében
 beszélni, vagy a sok önkényre és protek-
 czióra rámutatni. Maga az eredmény, a
 siker ijesztő nagysága a legerősebb ceterum
 censeo ellene. Mit kezdjen komoly
 esetben a hadsereg 30,000 darab rezerv-
 lájtinánttal?

A hadakozás módszere ma a kilőtt
 golyók irányával halad, az emberanyag
 ma csak puskasütőgépek és egy nü-
 anszszal jobban megejtett czélzás több
 eredményt terem, mint egy egész tarisz-
 nya vitészeg. Minden egyes ember, akit
 a puska mellől elvesznek, — akár ha
 improduktív, mert számföltötti tisztí veze-
 téshez is, egyenes csökkentése a hadse-
 reg harcalképzettségének. A tisztre szük-
 ség van, hogy lásson, értsen és irányít-
 son, de a parancsra előre nyuló tisztí
 kard nem sül el és nem tesz kárt az
 egy-két ezer méternyi távolban levő ellen-
 ségen. A legobjektívebb katonai szempont-
 ból mérlegelve is a kéteves egyévesek
 berendezését, be kell tehát hadvezeté-
 sünknek látnia, hogy a tisztek tulpro-
 dukciója a hadsereg harcalképzettségének
 improduktiójára vezet. Tegyük hát szí-
 vükre kezeiket az urak és vallják meg
 maguknak őszintén, hogy nagy hibát
 követtek el már akkor, amidőn a 25. §. által
 a közvéleményt és a közérzületet megzak-
 latták, de hogy a hiba még végzetessé
 is válhat, éppen az annyira becézett
 hadsereg hadi potenciájára, ha a hibát
 nem reperálnák és a 25. §. fegy-eszten-
 dejét ki nem törölnék törvényes intéz-
 ményeink sorából.

Országgyűlés.

A képviselőház szombati ülésén először
 Papp Géza beszélt a zsidó vallás recepcziója
 mellett, miután még Mezei Mór szak-
 szerű előadást tartott a zsidó felekezetekről és azok-
 nak helyzetéről, majd csaknem egyhangulag
 fogadták el a miniszterelnök határozati javas-

latát, mely szerint a recepcziót is változlat-
 nul küldik vissza a főrendeknek.
 A gyermekek vallásáról szóló
 törvényjavaslaton tett módosításokat Sreter
 előadó felszólalása után vita nélkül tudomásul
 vették.

Megejtetvén a bizottsági tagok választása,
 Hieronymi belügyminiszter választott há-
 rom már-már ellefejtett interpellációra; az
 ülés végén pedig — és talán ez volt a nap
 legérdekesebb mozzanata — általános figyelem
 közben Póchy Tamás kérdezte meg a mi-
 niszterelnököt a romániai buzabehozatal tar-
 tyában.

Wekerle miniszterelnök adatait ké-
 sőbbre helyezte kilátásba, Pechy viszonzvá-
 sában pedig nagyon hűen jellemezte szomorú
 közgazdasági helyzetünket, és mikor a romániai
 buza behozatala ellen tiltakozva azt mondta:
 Ha már mi gazdák nyomorunk, legalább a sze-
 gény embernek legyen belőle haszna, az egész
 Ház osztatlan tetszését kinyerte.
 A legközelebbi ülés novemberben lesz.

BELFÖLD.

A képviselőház ülései. A képviselő-
 ház, mint említettük, bizonytalan időre elna-
 polta érdemleges tanácskozásait. A főlhivatalos
 Budapesti Tudósító értesülése szerint a kép-
 viselőháznak nov. 5-én lesz a legközelebbi
 ülése. Ha a pénzügyi bizottság még ezen az
 ülésen beterjeszti a költségvetésről szóló je-
 lentést, akkor ez lesz az érdemleges tanács-
 kozások első tárgya. De ha ez a bizottság ak-
 korára nem készülne el jelentésével, akkor
 a közigazgatási bíróságokról szóló nagyfontos-
 sági törvényjavaslatot még a költségvetési vita
 előtt tárgyalják, miután ennek a bizottsága ad-
 digra okvetlenül elkészült jelentésével.

A Déli Vasut államosítása. A
 Déli Vasut igazgatósága úgy a magyar, mint
 az osztrák kormányhoz intézett jegyzékben
 késznek nyilatkozott arra, hogy a kormányok-
 kal tárgyalásokba bocsátkozzék, kötelező nyi-
 latkozatot azonban nem tett. A tárgyalásokat
 minden valószínűség szerint a jövő hónap kö-
 zepén kezdik meg. A Déli Vasut a tárgyalásokra
 Hohenlohe herceget, az igazgatótanács elnö-
 két, egy magyar igazgatótanácsost és báró Hab-
 bert küldte ki.

KÜLFÖLD.

A hadkötölesek és a vasut. A ma-
 gyar-osztrák és német vasutakon érdekes újítá-
 s van kilátásban. Az osztrák kereskedelmi
 miniszter ugyanis a német vasuti igazgatók
 egyesületéhez oly tartalmu beadványt intézett,
 hogy az Ausztria-Magyarországban letelepedett

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

A szappanos-pék.

Írta: G. Újvári Péter.

Nemes Vribác Máté uram ó kegyelme
 valamikor, mikor szép hazánkban még szebb
 idők jártak és a patriarkális gondokozáshoz
 inkább hozzásimuló intézmények is léteztek,
 széles körben tisztelt czéh-mestere volt a
 debreczeni kenyér-sütők igen tisztelt tes-
 tületének.

A milyen istenfől ember volt ó kegyel-
 me és igazi keresztényi szeretettel viselték
 minden náció iránt, olyan pogány gyűlölettel
 üldözte a szappanosokat. Volt rá oka. Hajas
 uram, a szappanosok czéh mestere egyben
 kedvredirítő poharazás közepette nem csak
 azt volt bátor állítani, hogy a szappanos kü-
 lönb ember a peknél, de még, hogy tehetségé-
 nek sokoldalúságát bemutatta és állítást kel-
 lö nyomatékkkal argumentálta, olyan czipókat
 csinált Vribác uram hátára-fejére, hogy no!

Gonosz nyelvű Pasquino-k ezután azt
 mondták, hogy kenyér-irigységéből gyűlöli a
 szappanosokat.

Vribác uram ezt a gyűlöletét szépen
 megkelesztette az ó fiának, Jánosnak a kebe-
 lében is, úgy, hogy mikor ez kamasz-korából
 kibuván, lelki tésztáját Göbös Márton istenben
 boldogult szappanos mesternek hajdon lánya
 felé érzé dagadni, olyan észveszejtő kétségbe-
 esés vón rajta erőt, hogy isten-ellenes vétekre
 szánja vala magát, ha idejekorán híret nem
 veszi, hogy immáron Sára nemzele asszonyom
 is elhaladott, minek következtében ó nemcsak
 hitestársául veheti az elődei elhaltolt árva-
 leányt, de még az ez uton reá származott
 szappanos-boltot is igaz jussa gyanánt annál

inkább, mert erős szándéka ezt a piszok fész-
 ket isten ó felségének segédelmével, a maga
 és elhalt öse elégtételére, valamint a szappa-
 nos-czéh mélyeséges mély boszujára pék boltját
 átalakítani.

Göbös Sárka, bár kegyeletes szeretete a
 gyertyarontók felé hajlott, mégis beleegyezett
 ura tervébe és csak akkor bánta meg, mikor
 azt a szomorú tapasztalatot vette, hogy a sok
 ropogásra sült isten áldása között akár fel-
 kophatnak az álla, mert valaki csak benyitott a
 boltjába, az mind csak szappant tudakolt, ke-
 nyeret egy se.

Szappanos-bolt volt ez a helyiség világ-
 emlékezet óta és a hová és a mire a nép
 egyszer be-és hozzászokik, arról és onnan
 egyhamar bizony senki le nem szoktatja.
 Szébbnél szebb czipókat sütött Vribác
 uram, de ott száradtak, ott ráncosodtak meg
 a polczon.

És a hogy száradt és a hogy megmán-
 csosodott a sok czipó, oly arányban soványo-
 dott a sok gondnok alatta Vribác uram
 arca is.

Sárka szerette az urát, de nem volt a
 féle tehetetlen, nyápicz természet, a mely
 gyamolatlan megadással nézne a pusztulás elé.
 Határozott és szilárd akaratu nember volt, a
 ki a nélkülözhetőt odaadta a szükségésért,
 még ha fájit is a lemondás és a kinek élet-
 philosophiaja nagyban hasonlított róka kcmáe-
 hoz, ki ha egyik lábá csapdába kerül, azt a
 három szabadon levőért, ha nem is szívesen,
 de mégis lerárga.

A szerelem kedves dolog, de mégis nel-
 külözhető. A gyomorral való bajlódás máz
 nem olyan kedves, de szükséges.

Ez igaz, és hogy az ember csak az
 igazság szerint cselekedjék. Sárka is így
 tett.

Egy közte és a férje között megtartott
 kongresszuson nagyhatalmi fölnyét érezte
 vele és egy erejére büszke potentat bizossá-
 gával kimondta, hogy kénytelen lesz az általa
 rosszul kormányzott tartományt occupálni, sőt
 szükség esetén a maga birodalmához csa-
 tolni.

A Vribác tartomány először csak szem-
 met merasztett, aztán úgy kaczagott, mint
 p. u. a padisza kaczagna, ha azt mondanák
 neki, hogy ezental az Aja-Sophia tornyán a
 kifli helyett, már úgy értem, hogy a félhold
 helyett sósperecz fog fényleni, végre meg füg-
 getlenségi felhevülésében keztyüt vágott az
 ellenfél arczába.

Azt mondják: az a keztyü véletlenül bé-
 lelve volt.

Kitört a függetlenségi háboru. És ez is
 úgy végződött, mint minden szabadság-harc:
 győzött a zsarnok kény.

A megtöritott tartományt aztán meg-
 szállták ellenséges őrscapatok és a hol eddig
 fehérsujtásos sóspereczek és egészségőt duz-
 zadó czipók mosolyogtak, ott most heptikus
 fagygyugyertya és aszkóros szappan szo-
 morkodott.

Hej, de hasztalan volt Sára asszony min-
 den erőlködése. Mert most már a nép —
 mely három hónap alatt mégis csak megtanul
 valamit — egyre csak kenyeret jött volna
 venni a boltba és Vribácék más három hó-
 nap alatt ismét csak tőkéjüket fogyasztották.

De nem csak a tőkét, fogyasztották a
 szerelmüket is. Sejtette ezt szegény Sára jó
 előre. De hiába! Kedves a szerelem, de nem
 olyan szükséges, mint az étel-ital.
 De ez is csak szükséges volt és a sze-
 relem meg a tőke az csak fogyott, egyre
 fogyott.
 Minél jobban fogyott azonban a tőke,

annál jobban nőtt a Vribác uram mája. Ret-
 tenetesképpen örült, hogy a szappanos-vállalat
 nem sikerült.

Napestig elálldogált a bolt előtt, (a vilá-
 gért se lépte volna át a küszöbét), lesve a
 jövő-menőket. Ha jött valaki, akkor elkomo-
 rult az arca, ha pedig elment a nélkül, hogy
 az üzletbe menne, akkor felderült édes, jóleső
 boldogságban.

Sára asszony leleményessége tudott ta-
 nácsot most is.
 Összevetvén a történetek, belátta, hogy
 ók eddig nagyon elvétették a megélhetés újítá-
 s módját és ha válságos helyzetükön segíteni
 akar, akkor a szappanos-boltot meghagyja
 szappanos boltnak, a mellette levő lakószobát
 pedig pékboltnak renzei be.

Az egyikben ó, a másikban ura ren-
 delkezik.

Ez bizony nagyon okos intézkedés volt
 és a pék-boltot illető része Vribác uram tes-
 zését is megnyerte.

De a családi viszálynak ez se vetett
 véget.

Sőt, ha Vribác uram makacssága meg
 is roppant az elmúlt napok basikerei alatt,
 most, hogy ismét elemében volt és hogy üz-
 lete nem remélt virágzásnak indult, bántó
 dölyffel nézte felesége tevést-vevését, mit az,
 megunván már a szenvedőleges szerepet, ha-
 sonlóval viszonzott.

A mi életük ók éltek, az a hitves-életnek
 paródiája volt csak.

Vribác uram — ha tehete — a cselédtől
 sohasem a felesége után, hanem csak a
 „lungzavaró“ után tudakozódott; ez ót meg
 „teszta-ronónak“ csufolta. És már annyira
 elmergesedett ez a viszony, hogy megszűntek
 már legalább mások előtt takargatni azt. Így
 a férj, ha valaki szappant kért a boltjában, azt

német, valamint a Németországban letelepedett magyar és osztrák hadkötelesek abban az esetben, ha katonai szolgálatra hivatnak be, a vasúti menetdíjra nézve kedvezményben részesüljenek. Az illetékes tényezők közt már javában folynak a tárgyalások.

A haldokló császár. London, okt. 20. Az Evening News, a Medical Journal külön tudósítójától Livádiából a következő táviratot kapta: Az utolsó 48 órában III. Sándor császárnak görcsei voltak, a melyek a halált szokták megelőzni. Ezek a görcsök urémikus mérgezésnek tulajdonítandók. A beteg időnkint ájulásba esett. A szív működése nagyon elgyöngült, ami az akut Bright-féle betegség előrehaladott fázisában gyakori jelenség. Már több hónap óta a szív ritka betegségek tünetei mutatkoztak, a mi ket izben tüdőkongestió és légzési nehézségeket okozott. Ezek a veszedelmes rohamok most ijesztően gyakoriak. A beteg folyógyulladásnak reményét már teljesen föladta ugyan, de az orvosok még lehetségesnek tartják, hogy esetleg hirtelen javulás állhat be, ami az így állapotnál néha megis. A császár állapota olyan, hogy a halál minden pillanatban bekövetkezhetik.

Mit olvassunk?

A falusi vásárok és bucsuk egyik tipikus alakja az ordító ferczműáros. Leterített ponyváján ott diszeleg: Rózsa Sándor, Patkó, Sobri, Beeskereki, Bogar Imre stb. zsvány notabilitások mellett egy sereg jómódar élet-rajza, — megírva a Tatar Péter-fele írói iskola egyik tagja által és nyomva Bagó Márton betűivel. Ott találhatók azután azok a négy oldalas füzetek, melyeknek kétharmadát valamely babonás, remületes esemény leírása foglalja el; egy harmadára pedig hosszabb, rövidebb szent énekeket nyom a gép. Ezek epp oly megmérgezői a nép szellemi életének és kedélyvilágának, mint az első. Nem menti őket a vallásos ének sem, mit tatán villámhárítót bigyeszettek a végére, mert ezek minden hivatosság, mélyebb érzés nélkül íródtak és minden inkább az ilyen, csak vallásos költemény nem.

A vallásosság egyetlen kincse a népek; rabolják el tőle: borzasztó erővel támad meg a rablói ellen. Csak hogy míg népük a nyíl el-lenséggel szembeszáll, addig az édeskes mérgel nem ismeri fel első tekintetre; később meg többszöri élvezet után annyira megszokja, hogy a tisztességes könyvekkel előtte nincs pece; hiába kínáld neki potom áron, vagy ingyen az igazi kincset, elfordul tőle, mert szellemi kincse-háza a bucsui vagy vásáros bódé lett; a ponyván véli feltalálni mindazt, amit szíve lelke kíván. És ismerik is a nép ezen gyengeségét az üzérkedő, lelketlen kiadók; halom száma bocsájtiák piacra a lelketölő ferczműveket, mert tudják, hogy a hűséges revők nem fognak hiányozni. Tudja mindegyikük, hogy meghamisítják, tönkre teszik a nép érzelmvilágát, de mit törődnek vele, hiszen az ő céljuk nem más: mint hogy teljek az erszény. Az így ferczművek első kiadóinak anyagi sikerein felbuzdulva, többen is tettek ezen a terepen kísérletet; s míg eddig csak a főváros egyes nyomdái küldték ezeket az er-kölcsrontó bacillusokat az ország minden

sztikkal elhalmozva egyszerűen kidobta és viszont Vribáczné asszonyom, ha a szappanját dieserte fel vedői előtt, az utolsó szava mindig ez volt: bizony, lelkem, ennél különb szappant nem kaphat sehol sem, ha csak odaát nem a kenyér-rontónál. Mert mi tagadás: olyan szappanos alja az ő kenyere, hogy az én drága szép szappanom is csak kocsi-kenőcs hozza képest.

Sára asszony veszedelme ellenség volt: minden útése talált. De semmivel sem hozhatta adáz borongásba ura epéjét, — mint azzal, ha valamelyik szomszédasszonyának mostoha sorsát panasolta el. Ilyenkor mindig ez volt a refrén: jaj! édes szomszédasszonyom, megverte azt az isten, ki rangján alul házasodik. Megmondták nekem atyámfiai: meglásd, Göbös Sári, megver téged isten keze, amért ilyen házassággal meggyalázod tulajdon nemzetségedet. No, hát meg is vert.

Ennek a kölcsönös gyűlöletnek egyetlen leánykájuk itta meg a levét. Jó, kedves gyermek volt, a kinek a szeretet lett volna éltető eleme, mint a virágnak a napsugár és a kinek a lelke elatnyult a nagy szeretetlenség alatt.

Szerette ő apját, anyját, de mert az egyik iránt mutatott szeretetét, szitokkal, üt-legezzel fizette meg a másik, magába fojtotta ér-zéseit.

Igy kényszerítették már gyermekkorában a tettetésre.

Tizenöt éves korában már olyan alamuszi volt, hogy apjának módszeres kémkedése dac-zára, szerelmesdit játszhatott az édes anyja szolgálataiban álló szappanos-legénygyel. Édes anyja előtt ez természetes nem soká maradhatott titokban és bár egészben véve neki sem volt inyere ez a viszony, mert a hozomány-nyal, a mit lányának adni szándékozott, kü-lömb vőre is számíthatott volna — mégis szem-hunyt, sőt később maga bátorította a sze-relmeseket, tudván, hogy ez a házasság na-gyon érzékenyen fogja sújtani Vribác uramat.

részebe, ma már ott állunk, hogy a vidéken is akadnak egyes kiadók, kiknek saját külön Tatar Peterjeik vannak s ezek silány ferczművényeinek útját valóságos tatárpusztítás jelöli a nép belvilágában.

A magyar irodalom előkelőségei a közelmúlt években elhatározták, hogy orvosolni fogják a bajt, ellensúlyozzák a ponyvairodalmat jó munkák kiadásával. Ekkor indultak meg a »Jó könyvek« című füzetek. Ezek sor-sáról a könyves polczok regélhetnek, hol jó-részüik sárgul, — talán mai napig.

Midőn ez a szomorú eredmény nyil-vánvalóvá lett, a közoktatásiügyi miniszter vette kezé ügyébe a dolgot, megbízottja, Ferenczy J. dr., ki a »Jó könyvek« terjesztésén legbuz-góbban fáradozott és munkál jelenben is, a miniszterhez terjesztett jelentésében, a feho-zott indokolnálfogva megváltoztatta a füzetek cí-mjét »Magyar Mesemondó«-ra és árukat je-lentekenyen leszállította. A miniszter ur nem csak hogy jóváhagyta az újítást, sőt ingyen is osztatta ki a vidéken, így azután ez a jobb sorsra méltó vállalat nagyobb tért fog-lalt népünkél, de korántsem terjedt annyira, hogy amazokat kiszoríthatta volna. Hogy nem lett teljes az eredmény, azt nem a füzetcské-k rovására írhatjuk, mert azok olyanok, hogy a nép egyszerű lelke, kedélyvilága nemes gyö-nyörrel élvezheti; hanem igen is annak tud-ható be, hogy a közép értelmi vezetői ügyet sem vetnek arra, hogy a ponyvairodalomtól megmentsék és a jó, népies olvasmányok bá-rátaivá tegyék a falusi atyfiákat.

Nem is kell bizonyítaniunk, hogy a lelké-szek, tanítók, — kiknek kezeibe a föld né-pek értelmi és érzelmi vezetése van letéve, — egy kis utánjárással nagy eredményeket vir-hatnának ki a jó ügy javára. A rossz könyvek olvasása kárhazatos bűn; ez ellen úgy az egyház, mint az iskola emelje fel tiltó szavát és ne engedje, hogy az igaz, jó és nemesnek csiráját a nép lelkéből, szivéből kiirtsa! Az iskoláztatás keresztülvitele folytán hovatovább oda jut nálunk is a nép, hogy az irni és ol-vasni nem tudók száma eltűnik a statisztikai iverkről. S míg minden igaz hazafi szíve örö-mel dobog fel ezen gysznumerus kimúlásán, addig kizsó bizonytalansággal tekinthetünk az eredmény elé: vajon az olvasni tudással he-lyesen él-e majd a nép!?

Ezt a kétkedést szüntesse meg a tem-plom és az iskola az által, hogy tereje el a figyelmet a népirodalom fattyuhajtásairól, sze-rette meg a jó könyveket a néppel. És ha ezt megtette, csak úgy érte el célját; de meg az Istenáldás is ott kezdődik, ahol a jó mun-ka végződik.

*** Ingatlanok forgalma.** A debre-czeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi ható-ságnál f. évi okt. 13-tól okt. 20-ig.

Orbán Janos és neje Borbély Zsófia vez-szik Szabó Mihály és neje László Julianna új földét 700 frtért.

Váci János és neje Kornhoffer Teréz veszik öz. Nagy Andrásné Szabó Mária új földét 590 frtért.

Váci János és neje Kor hoffer Teréz veszik öz. Szabó Andrásné Molnár Erzsébet új földét 340 frtért.

Balogh Jánosné Jóna Klára veszi Szecsey László és neje Varga Erzsébet csapó kerti szőlőjét 800 frtért.

De történt e közben olyan eset, a mely szegény Vribác uramat harczképtelenné tette örökre.

A mikor ugyanis Sára asszony mint egy tizenhat évvel ezelőtt mostoha körülmenyektől kényszerítve, ura számára egy pék-boltot ren-dezett be, akkor ez a város legjobb piktoraival egy olyan czégtáblát készítettett magának, a mely azóta büszkeségét képezte.

Illes proféta volt azon ábrázolva, a mint egy istentől küldött holló egy gyönyörű debre-czeni cipőt nyújt neki. A remekmű legreme-mekebb része pedig kétségtelenül a tulajdon-kepeni czég volt, melynek egyes betűi közé czínober színű csillagok voltak szurva illetén-képen:

N*E*M*E*S V*R*I*B*A*C*Z J*A*N*O*S P*É*K*I*M*E*S*T*E*R.

Ha valakinek van gyöngéje, akkor jól rej-tegesse, nehogy vásott gyerekek kiszimatolják, mert bizony csufot tesznek azok vele.

Vribác Janos uram nem tudta, de talán nem is akarta titokban tartani azt a büszke-ségét, a melylyel a maga pék-mivolta eltöltötte és azt az undorral határos megvetést, a melyet a szappanosok iránt táplált. Minden áldott nap-nak kora reggelen már ott ringatta potroháját bolgja előtt, boldogságtól ragyogó szemmel né-zetelve czégtábláját. Csak úgy mosolygott le az arczárol, hogy: bizony mégis csak különb em-ber a pék a szappanosnál.

Megfizette ő kegyelme ezt az önhit-séget.

Egy sötét éjjelen vásott szappanos ka-maszok nekifeküdtek a piktoroskodásnak. Szép sárga festékek leberetváltak Illes mellétverő fekete szakállát, lehurta k tarkaszínű kaftanját és olyan inget húztak a feje fölé, a mely na-gyon hasonlított a szín dolgában a tótatyfiaké-hoz. A holló szájában meghagytták ugyan a cipőt, de karmaira egy csomó fagguyertyát és egy darab szappant tűztek.

Ez sikerült travesztia volt a bibliai alle-

Kerékgyártó István és neje Gebei Sára veszik, Gebei József és társa ispotály utcai 3470-ik számú ház illetőségét 600 frtért.

Özv. Bajdó Jánosné Kiss Julianna ve-szi Tar Istvánné Bajdó Julianna retek utca-zai 1260-ik számú ház és ondódi földje 1/4 részét 600 frtért.

Varga Mihály és neje Szabó Erzsébet veszik Kovács Julianna és társai meszéna-ut-541 számú házat, ondódi és új földet 5300 fo-rintért.

Zseh András és neje Katona Julianna veszik Möricz András majorsági földje egy ré-szét 205 frtért.

Vig Lajos és neje Katona Julianna ve-szik Balogh István és társai sesta kerti szőlő-jét 1400 frtért.

Kállai Imre és neje Bihari Julianna ve-szik, Sütő Sándor és neje Gáder Julianna szőlőjét 650 frtért.

Zöld István és neje Dalmi Sára veszik, Barcza Balint és neje Gutti Márta új föl-dét 110 frtért.

Molnár László és neje Géder Zsuzsanna veszik, Muzsi Sámuel és neje Sós Teréz hol-dogfalvi szőlőjét 550 frtért.

Weisz Rezsóné Orsny Hermina veszi Szedlak József és neje Weisz Karolina sesta kerti szőlőjét 700 frtért.

Sclng Erneszt és neje Hegedűs Julianna veszik Barcsay Sámuel ondódi földét 2400 frtért.

Könyves Tóth Kálmán és neje Budaházy Vilma veszik Bősörményi Zsuzsanna és társai újföldét 1000 frtért.

Szabó Mihály és neje Györi Mária ve-szik Horváth József ondódi földét 5000 fo-rintért.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyület Otthonában.

Színház előadások kezdete este 7 órakor. Nov. 17. A Csokonai-kör felolvasó estélye.

Ujdonságok.

*** Még se lesz sajtópörünk!** Kósa Barna, lapunk f. szerkesztője, vén újságíró léttére még mindig nem dicsekedhetik azzal, hogy valaha sajtó-pöre lett volna, pedig kéz-szer alott már közel hozzá. Egyszer, a Jansz-ky-heczze idejében »Lázítás és felségsértes« cím alát indított ellene keresetet a debre-czeni kir. ügyészség (ugyanakkor Gaspár Imre hasonló címek alatt egyszerre két sajtóügyi keresetet kapott), de nem lett belőle sajtópör, mert az akkor folyamatba tett, hasonló jellegű összes sajtópöröket (körülbelül 10 magyar hir-lapiró állott vád alatt) ő felsége egyenes ren-deletére, ki nem látta okát a kir. ügyészségek tulbuzgóságának, beszüntették. — Mostanában azonban erős reménye volt Kósa Barnának ahoz, hogy mégis csak lesz sajtópöre s ezzel együtt megünnepelheti debreczeni hírlapirói működésének 10 éves jubileumát. Említettük ugyanis, hogy Kutasi Imre, a kulimázói hírlap kiadója, panaszt tett ellene »rágalmazás és becsületsértés« cím alát a sajtóügyi vizsgáló bírónál. E panasz következtében Kósa Barnát Harsányi Gusztáv vizsgáló bíró ur szept. 3-án ki is halgatta, Kutasi Imrét pedig fölhívta,

gőriának, de hogy minden kétségnek elejét ve-gyék, a »pékmeister«-t is bevonták sűrű festék-kel és helyebe odapingálták:

SZAPPANOSPÉK.

Igy egyszerűen. szappanospek, még csak közje se ekeltek azt a kis kötőzöcsköt, a melyet egy bizonyos szerény igényű ország felszázados küzdelmenek eredményekint tekint és — büszke rá.

Nabukonodozor remülete, mikor a látha-talan kéz írását látta a falon, csak gyöngö megilletődés volt ahoz a lelket bénító remü-lethez képest, a mely Vribác uramat szálta meg, mikor ez a gyalázó csufkép öltött sze-mébe.

Kidíósodott szemmel nézte darabig, öklei ösze görcsösültek, ajka mozgott, aztán egy lá-hataltan kéz ütéstől lerogyott.

A doktor azt mondta, hogy a szél ütötte meg. Nem halt bele, de nagyon csöndes ember lett belőle. Nem szemelődött senkivel, nem becsmérelt senkit és nem közölte senkivel sem a gondolatait.

Bezárta a boltját, még csak el sem áru-sította a meglévő kenyér-készletet. Hadd szá-radjanak, hadd ranczosodjanak meg ott a pol-czon azok a szép, mosolygó cipők.

A lanyá szappanosné lett; lehetett volna ő miatta akárkiné is. Leszállt már ő ezzel a gonosz világgal.

De feleségével mintha kibékült volna, még azt is tette sokszor, hogy üzletébe vágo dolgokról értekezett vele, azaz, a mint ő érte-kezni szokott: amaz beszélt, ő meg hallgatott. És mikor évek után a temetőbe kívánczított volna, odaintette magához feleségét, gyöngén, de bá-rátságosan megszorította a kezét és reszkető, megindult hangon sugta:

— Te, mégis csak különb ember a pék a szappanosnál.

Csak ennyit mondott, aztán a falnak for-dult és meghalt!

hogy adja be a vádlevelet. Kutasi Imre azon-ban, kit jó akarói fölvilágosítottak, hogy úgy is elveszteni a sajtópört s nem kapott széles Debreczenben olyan ügyvédet, ki az ő veszeit ügyét képviselni hajlandó lett volna, a kitű-zött határidő alatt a vádlevelet nem adta be, hanem szépen zsebre rakta az inkriminált cikkekben használt megítéselő czímzéseket s kifejezéseket. Így ment füstbe a mi reménye-günk! Nem lesz sajtópörünk! Erre vonatko-zólag nagy szomorúsággal olvastuk a követ-kező hivatalos értesítést, melyet tegnap reggel kaptunk meg:

Másolat. 12.050 B. 1894.

A kir. törvényszék elnöke 2044/894 szám alatt átteszi K u t a s i Imre debreczeni lakos-nak, K ó s a Barna debreczeni lakos ellen rá-galmazás és becsületsértés miatt indított sajtó-ügyi vizsgálatra vonatkozó iratokat.

Vég s:

A beérkezett vizsgálati iratokból kitetsző-leg K u t a s i Imre magán-vádó vádkeresetét a kitűzött záros határidőben be nem terjeszt-vén, a vá d i s s z a v o n t n a k tekintetik és a további eljárás beszüntetetik.

Miről a kir. törvényszék elnöksége, Kutasi Imre, Kósa Barna helyben értesítettnek.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint sajtó bíróságnak 1894. évi október hó 16-án tartott üléséből. (P. H.)

Nagy Kálmán, jegyző.

Nekem a végzés után nincs egyéb te-n-dőm, mint a t. olvasó szives elnevezését kérni azért, hogy saját ügyemmel e lap hasábjain többször foglalkoztam s közönséget mondani azon ügyvéd uraknak, kik védelmüket önkent felajánlották részemre, első sorban pedig dr. Bakonyi Samu barátomnak, ki az inkriminált cikkek megjelenése után azonnal felajánlotta védelmét, a mit én köszönettel el is fogadtam, de ez esetben hasznát nem vehettem, mer, ime, a sajtó-pörnek elgázolással fenyegető tüzes szekeréből csupán a — kulimáz maradt meg!

Debreczen, 1894. okt. 22.

Kósa Barna.

*** A levéltár rendezése.** A város-háza renoválásának, illetve 2 emeletre való fölemelésének ideje közeledvén, a városi le-véltár is rendezik. Z o l t h a y kollégának szó-ba sem áll az emberekkel, annyira el van fog-lalva a rendezéssel. A szétszórót, régi, elavult, égrárgatta iratok között bujkál s szedi össze őket garmaába. A Rakóczi czimbalmot megil-letővé fogja meg s törli le róla az évtizedes port. (Erről a czimbalmról azt jegyezte föl a história, hogy az II. Rakóczi Ferencz bandája-nak czimbalmosa volt.) Hej! h! de sok siral-mas harci nótát pengethetett el valamikor ezen a fakult eszközön valaki, a ki már régen a földben porlad. A czimbalom pedig hallgat azóta, talán nem tartja érdemesnek, hogy meg-szóljalon. Hiszen úgy se hallanók meg!

*** Óskori telepítvény Érmihály-falván.** Regészeti szempontból rendkívül ér-dekes óskori telepítvényre bukkantak Érmihály-falva határában az ugnevezett erdőkerü vályog-vele közleleiben Erdős Miksa és Steiner Márton érmihályfalvai tanítók. A telepítvény Erdős meghatározása szerint — a kőkorszakból veszi eredetét. Erre mutat a hason rétegen nagy mennyiségben előforduló csillámpalakó és syenit, tehát olyan kövek, melyek a vidéken elő nem fordulnak. Találtak ezenkívül kőedény része-keket. A telepítvény hosszúsága 100, szélessége 30, magassága (mert nem síkság, azaz az ot-tani sík földdel nem egyenlő, hanem dombként emelkedik ki) 7 méter. A telepet felfedező ta-nítók azon kerellemlen fordultak a biharmegyei régészegyülethez, hogy folytassa ott a tudó-manyos kutatásokat, hányassa szét a halmot, mert valószínű, hogy az alatt több kisebb-na-gyobb urnákat is találnának.

*** Tanítók magánórái.** A közoktatás-ügyi miniszter, egy fölmerült eset következté-ben, a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: »A polgári iskolai tanítók s tanítónők a tanórákon kívül tanulók számára magánórák adásától el nem tilthatók, ily czélra azonban az iskolai épületet, illetőleg a tantermetek nem használhatják.«

*** Letartóztatás a templom-ajtó-ban.** A régi görögöknél a templomba menő-kül bűnöst nem lehetett letartóztatni. A földi igazságszolgáltatás ellenében megvédték őt az Olympus kedélyes istenei. Mi nálunk is szo-katlan dolog, hogy valakit a templomban le-tartóztatassanak — ez mégis megtörtént tegnap délután, igaz, hogy nem a templomban, ha-nem csak a templom előtt. Az érdekes eset — mint tudósítónk jelenti — a következő: B a o t á n Mihály juhász-legényt a debre-czeni kir. törvényszék, lopás miatt, már ré-gében elmarasztalta valami másfél évi börtö-nre. Midőn az ítélet jogerőssé vált, felhívták Babotánt, hogy büntetésének kiülítése végett jelentkezzen Debreczenben. Ő azonban a fi-li-hivásnak nem tett eleget, hanem bujdosásnak adta a fejet. Országszerte köröztek. Valószínű, hogy az ípsze már hosszabb idő óta itt lap-pangott Debreczenben, jól számítva arra, hogy

e népes városban bajos fogjak letartóztatni. Nem hanem csinos polgári ru-is megváltoztatta — belő-nélkül — Szilágyi Mihály tegnap d. u. a helybeli í-vitte, hol éppen Wolafk-niát, nagy tüzzel beszélv-rut divata ellen. Az ajtó-buzgóbbak egyike volt B-gesen térdepelt, verte a-credo-t és az uri imáde-ötötte a szeszanyát, Magy-Őt azonban a szüzanya-mert egy éles szemű ur-rendőrleg körözött volna a templomból kijött, a vá-rakozott rá a 60-as s pártfogása alá vette s be-kapitányához. Babotánt templomban azt is, hogy k ó n n y e l m ű ember-gári házasságot küzden-töprenkedik, hogy miért-keg megtudnia, melyeke-volta, most is szabad lá

*** Presbyteri k** czeni ev. ref. egyház pre-e. 10 órakor a konziszt-terében K i s s Áron c Imre elnöklele alatt gy-sorozatnak, amely 17 pont-része volt a városi tanf-arról értesíti az egyhá-zben iskolát épített. A g-kenő arvatartó-penzár-állapította az átveteli Nagy Károly és társai c-hallók, hogy a Vecsey-f-czellákra fölöztra adas. A befolyt összegből épít-czán az új ref. templom-nyént bizottságnak adta-gett. Kevésbé fontos ü-gyülés véget ért.

*** Hymen.** Lienee lakos, f. hó 20-án eljeg-asszonyt, Schirf Dániel-kező szép és kedves le-tiszta szerelemből kötöt

*** A debreczeni** allandó választmány a v-nyenszék nagytanács-és mellett folytatja az szoló törvény tanulm-Arthur elnöklele alatt. b-veli ügyvédek és bírako-és ügyvédek karunk is sz-Az egyes vitás pontok-mu előadás ismertetése-szelés tárgyává. A köve-elott folytatni fogják a kalomán különösen az 94-ik §-a körül várható

*** Eljegyzés.** Fr-asszonyt, Freudenfeld l-ős kedve, és szép leán-Antal, helybeli tönkvő-kisérje frigyok et!

*** Színház.** Szor-adoradtak elő a »K i s replők a régiek, jók» »Csilla-gyullás», színműve került előadás. A darab előadása szépe-közül kiemeljük A r r d h e s Imrét (Alkony Jöz-stb. Nem hagyhatjuk sz-a II. fővárosban a kul-füléértően, diszharmóni-a darabba szótt egyik

*** Gyilkosság.** ban a múlt héten, h-ottani lakost saját ház-A vizsgálat alkalmával-hály nem lett öngyiko-esett áldozatul, kiderül-eme más, mint az áll-névű fia és saját levele-kik kihallgatásuk alkai-az apa folytonos czir-és fiával. — Egy ilyen-élovett egy mankót es-atyját, hogy az rögtön-elkövetése után, az-adohta le a holttestet a-A gyilkosokat rögtön-debreczeni kir. ügyés-z

*** Iparosság** Több ízben írtunk m-iparosok és érdeklődők-hozásán fáradoztak, az-Sikerült is mintegy 28-hozni, akik a tanfolyan-tanfolyam ünneplésén-lett 8 órakor folyt le a-ben. A tanfolyamot Fa-rovíd beszéd kíséretét-vánította. Beszédere S-közönségen az érdeklő-zat-készület. Sesztina-ben szólt, Tóth Kálmán-netét tolmácsolta, végz-Earkas igazgató irte-vőkhoz. A tanfolyamon-közlebbi anyagom me-György.

*** Egő vasuti.** Tóth Gyula és Szabó-erkezett árukkal telt 2

Kutasi Imre azon-
pártotak, hogy egy
nem kapott széles
det, ki az ő veszett
lett volna, a kitű-
velet nem adta be,
akta az inkriminált
elő czimzéseket s
the a mi reményse-
nk! Erre vonatko-
olvastuk a követ-
helyet tegnap reggel

önöke 2044/884 szám
re debreczeni lakos-
szeni lakos ellen rá-
tes miatt indított
közözi iratokat.

ti iratokból kitetsző-
vadász vádkeresetet
en be nem terjeszt-
t a k tekintetik és
ttetik.

tek elnöksége, Kutasi
n értesítettnek.
r. törvényszék mint
vi október hó 16-án

Nagy Kálmán.
jegyző.

n nincs egyéb te-
ves elnézését kérni
mel a lap hasábjain
közölni mondani
k védelmüket önként
ő sorban pedig dr.
k, ki az inkriminált
azonnal följárolta
nettel el is fogadtam,
nem vehettem, mert,
ollással fenyegető tüzes
k kulimáz maradt

94. okt. 22.
Kósa Barna.

ndezése. A város-
ve 2 emeletre való
eledvén, a városi le-
t h a y kollégák szö-
el, annyira el van fog-
százdort, régi, elavult,
bujkál s szedi össze
cezi czimbalmot megil-
le róla az évtizedes
ról azt jegyezte föl a
közözi Ferencz bandájá-
Hej! de sok siral-
hetett el valamikor ezen
a, ki már régén a
nbalom pedig hallgat
eremesnek, hogy meg-
hallanók meg!

tvény Erőmhály-
pontból rendkívül er-
re bukkantak Erőmhály-
vezetett erdőkuti vályog-
lása és Steiner Márton
A telepítvény Erdős
a ki szakszerűen fog-
kórkorszakból veszi
hason rétegen nagy
csillámpalakó és sven,
kék e vidéken elő nem
kívül ködönny része-
súsága 100, szélessége
m síkság, azaz az ot-
yenlő, hanem dombköt-
A telepet felfedező ta-
fordultak a biharmegyei
y folytatja ott a tudó-
nyassza szét a halmoz-
z alatt több kisebb-na-
ának.

ánorái. A közokta/s-
berült eset következté-
jelentőségű határozatot
ni tanítók s tanítónők
kók számára magánorák
k, ily czélra azonban
őleg a tantermekeket nem

as a templom-ajtó-
bel a templomba men-
ett letartóztatni A földi
nében megvédték őt az
nei. Mi nálunk is szo-
kít a templomban le-
négis megtörtént tegnap
em a templomban, ha-
lított. Az érdekes eset
enti — a következő:
uhász-legényt a debre-
lopás miatt, mar ré-
lamai másfél évi bört-
fogorossé vált, felhívták
ésének kitöltése végett
ben. Ő azonban a fel-
get, hanem bujdosásnak
te köröztek. Valószínű-
szabb idő óta itt lap-
jól számítva arra, hogy

e népes városban bajosan ösmerik fel s nem
fógiak letartóztatni. Nem is juhász-öltözetben,
hanem csinos polgári ruhában járt s nevét
is megváltoztatta — belügyminiszeri engedély
nélkül — Szilágyi Mihályra. Balsorsa azonban
tegnap d. u. a helybeli r. kath. templomba
vitte, hol éppen Wolaffka püspök tartott litá-
niát, nagy tüzzel beszélvén a »katzenjammer-
rut divata ellen. Az ajtatoskodók közt a leg-
buzgóbbak egyike volt Babotán Mihály. Hűsé-
gesen térdepelt, verte a mellét, lemorzsolta a
credo-t és az uri imádságot, ének-szóval di-
csőitette a szüzanyát, Magyarország védelmezőjét.
Őt azonban a szüzanya nem védelmezte meg,
mert egy éles szemű uri ember ráismert a
rendőreleg körözött tolvajra s midőn Babotán
a templomból kijött, a lépcsők alján már ott
várakozott rá a 60-as számú rendőr s rögtön
pártfogása alá vette s bekísérte a rendőr-fő-
kapitánysághoz. Babotán, ki végig hallgatta a
templomban azt is, hogy »i s t e n t e l e n és
k ö n n y e l m ű emberek« azok, kik a pol-
gári házasságról küzdenek: most már a felett
töprekedik, hogy miért kellett neki mindeze-
ket megtudnia, melyeket ha meg nem tudott
volna, most is szabad lábán járhatna!

* **Presbyteri közgyűlés.** A debre-
czeni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap d.
e. 10 órakor a konzistoriális épület tanács-
termében K i s s Áron püspök és Simonffy
Imre elnökléte alatt gyűlést tartott. A tárgyo-
soratnak, amely 17 pontból állott, legfontosabb
része volt a városi tanács átirata, amelyben
arról értesíti az egyházat, hogy a csapókert-
ben iskolát épített. A gyűlés az erre vonat-
kozó árvartartó-pénztár átvétel tárgyában meg-
állapította az átvételi oklevél szövegét. Sz.
Nagy Károly és társai azt kérelmezték az egy-
háztól, hogy a Vecsey-féle majorsági földpar-
cellákra fölösztva adassék el telkek gyanánt.
A befolyt összegből építenek föl a csapó-ut-
czán az új ref. templomot. A gyűlés e kér-
vényt bizottságnak adta ki véleményezés vé-
gett. Kevesebb fontos ügyek elintézése után a
gyűlés véget ért.

* **Hymen.** Liener Sándor nyíregyházi
lakos, f. hó 20-án eljegyezte Schirf Róza kis-
asszonyt, Schirf Dániel helybeli ismert keres-
kedő szép és kedves leányát. Aldás kísérvé a
tisztja szerelemből kötött frigyét!

* **A debreczeni ügyvédi kamara**
allandó választmánya vasárnap délelőtt a tör-
vényszék nagytanácstermében élénk érdeklő-
dés mellett folytatta az új sommás eljárásról
szóló törvény tanulmányozását. K o m l ó s y
Arthur elnökléte alatt. Az értekezleten a hely-
beli ügyvédek és bírák kivül a vidéki bírói
és ügyvédi karok is számos tagja megjelent.
Az egyes vitás pontokat Dr. K a r d o s Sa-
mu előadó ismertetése alapján tették megbe-
szelést tárgyává. A következő vasárnap dél-
előtt folytatni fogják a tanácskozást s ez al-
kalommal különösen az új törvény 64-ik és
94-ik §-a körül várható nagyobb vita.

* **Eljegyzés.** Freudenfeld Vilma kis-
asszonyt, Freudenfeld Rudolf helybeli vendég-
lős kedve és szép leányát, eljegyezte Pataky
Antal helybeli tőnékvő ifjú iparos. Boldogság
kísérje frigyüket!

* **Színház.** Szombaton este harmad-
szor adták elő a »K i s a l a m u s z i«-t. A szere-
plők a régiéek, jók voltak. Tegnap este a
»C s i l l a g h u l l á s«, Rátkai László néps-
zínműve került előadásra, páratlan bérletben.
A darab előadása szépen folyt le, a szereplők
közül kiemeljük A r r d a i Idát (Mária), P e t h e
s Imrét (Alkony József), P é c h y t (Imre),
stb. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy a nőkar
a H. fővonalban a kulisszák mögött valóban
fülsértően, diszharmonikusán dalolta Petőfinek
a darabba szőtt egyik leggyönyörűbb dalát.

* **Gyilkosság.** Megirtuk már lapunk-
ban a mult heten, hogy Csegén, Bana Mihály
ottani lakost saját házában kutyában találták.
A vizsgálat alkalmával kitűnt, hogy Bana Mi-
hály nem lett öngyilkos, hanem gyilkosságnak
esett áldozatul, kiderült az is, hogy a gyilkos
nem más, mint az áldozat 13 éves Sándor
névű fia és saját felesége Bana Mihályné, a
kik kihallgatásuk alkalmával elmondták, hogy
az apa folytonos czivódásban élt feleségével
és fiával. — Egy ilyen czivódás közben a fia
elővett egy mankót és úgy vágta vele főbe
atyját, hogy az rögtön kiszívenedett. A tett
elkövetése után, az anya a fiával együtt
dobta le a holttestet az udvarban levő kutba.
A gyilkosokat rögtön elfogták és átadták a
debreczeni kir. ügyésznek.

* **Iparossegédek rajtanfolyama.**
Több ízben írtunk már arról, hogy helybeli
iparosok és érdeklődők egy rajtanfolyam létre-
hozásán fáradoztak, az iparos-egédek számára
Sikerült is mintegy 28 iparos segédet össze-
hozni, akik a tanfolyamban részt vesznek. A
tanfolyam ünnepélyes megnyitása tegnap déle-
lőtt 8 órakor folyt le a reáliskola rajztermé-
ben. A tanfolyamot Fazekas Sándor igazgató
rövid beszéd kíséretében megnyitottnak nyil-
vánította. Beszédére Serli Ede válaszolt, meg-
köszönvén az érdeklődést és a tanusított ál-
dozat-készséget. Sesztina Lajos a kamara nevé-
ben szólott, Tóth Kálmán az iparos-íjak közö-
netét tolmácsolta, végül Eötvös tanfelügyelő és
Earkas igazgató intéztek beszédet a jelenlé-
vőkhez. A tanfolyamon a tanítást már a leg-
közelebbi vasárnap megkezdik a tanár, Vánts
György.

* **Égő vasuti kocsi.** Szombaton a
Tóth Gyula és Szabó Zsigmond czégek részére
érkezett árukkal telt 2 vasuti teherszállító ko-

csit a helyi vasut vágányain nevezett keres-
kedők hatvan-piac-utca sarkán lévő bolthe-
lyiségei elebe toltattak be a M. A. V. állomása-
tól. Az egyik kocsiiban a Tóth Gyula czég ré-
szére kályha-részek, a másikban pedig, amely
Szabó Zsigmond czímére érkezett, különféle
savanyuvizek voltak szalma közé csomagolva.
A kocsikból az árukat még a szombati napon
kírárták, úgy hogy azokban csak a csomagolá-
shoz használt szalma maradt, amely az egyik
kocsiban úgyanez nap éjjel 3 órakor még ed-
dig ösmeretlen okból kigyuladt, s mire az ór-
járatot tartó Szemetkay rendőrbiztos észre-
vette azt, a lángok már egészen körhulnyal-
doszták a kocsit. A rendőrbiztos azonnal el-
kapaszkodott az égő kocsihoz s a másiktól és rendő-
rök által kitoltatta a főtérre. A tüzoltók is csak-
hamar megérkeztek és elfojtották a tüzet, mi-
előtt az magának a kocsiinak anyagát megtá-
madhatta volna. A tűz keletkezésének bizonyos
okát még nem tudják, csak gyanítják, hogy a
kírákásnál valamelyik alkalmazott dohányzása
folytán támadt az, vagy pedig a félig nyitva
maradt ajtón éjjel valaki gyufát dobott a ko-
csiba, amelytől a szalma meggyladt. Kár nincs,
a vizsgálatot megindították.

* **Őszi vihar.** Október vége felé jár-
unk s már ilyenkor némelyik esztendőben
hölépel borítja a földet. Most azonban esztén-
ként nem viharos hófelhők, hanem valóságos
nyári viharok robnak az égen. (E pompás,
költői kifejezést Endrődy Sándortól plagizáltuk.)
Ugy tegnapelőtt, mint tegnap este mennydör-
gés és villámlás kíséretében zápor eső hullott
s a megelőző hetek hideg légáramlata valóság-
os enyhe tavaszi légáramlattá változott át,
nagy öröme azoknak, kik a korai fűtés iránt
— finansziális okokból — gyűlölettel visel-
tetnek.

* **Dalestély.** A debr keresk. ifjak ön-
képző egyesületének daiköre november hó
3-án, szombaton, a »Margit« fürdő disztermé-
ben Rácz Károly zenekara közreműködése mel-
lett zartkörű dalestélyt rendez.

M ü s o r :
1. »Magyar király induló« Huber-től. Rácz
K. és zenekara kísérete mellett.
2. A »Bárd« Silcher-től.
3. Népdal egyveleg »Ereszkedik« Tóth-tól.
4. »Virágok mondhatnának« Heim-től.
5. Népdal-egyveleg »Borus az ég« Rieger-
től. Belépti-díj személyenként 1 forint. Kezde-
te 8 1/2 órakor. Partoló tagok ez évre szedte-
szabadjegyeiket használhatják. A kis vonat
éjjel után 2 1/2 órakor a t. közönség rendel-
kezésére áll.

* **Kisiklott vonat.** Tegnap este 8
órákor — amint bennünket értesítettek, az
Er-mihályfalva felől jövő, ide este 10 ó. 16
perczkor érkező személyvonat az ér-mihályfal-
vai állomáson hibás váltóállás következté-
ben, kisiklott. Kár sem emberéletben, sem pe-
dig a szállított tárgyakban vagy kocsikban
nem történt. A baleset miatt a személyvonat
50 percz késéssel érkezett be a debreczeni
palyaudvarra.

* **Baka-farfang.** A legutóbbi balassa-gyarmati
hadgyakorlaton történt. Egy hadi rajon megszoma-
zott pálinkára. de nem volt krajczárja se, hogy
vehetett volna magának. Gondolkodott, hogy mint
szerezhette pálinkát pénz nélkül. Két tábori kulacsot
vett magához, a melynek egyikét megtöltötte vízzel,
a másikat meg üresen hagyta. Elment azután egy zsidó
korcsmároshoz s kőpenyge zsebéből kivéve az üres
kulacsot, tele öntötte azt pálinkával s visszacsuszta
megt a zsebébe. — Mi az ára ennek a pálinkának?
kérde a korcsmáros: — »Nagyon krajczár!«, — felelt
a zsidó. — Ejnye az már baj, mert nekem csak har-
mincz krajczárom van, Nem adhatná ide harmincz kraj-
czárért? — Nem lehet! — felelt a zsidó. — Ha nincs
penze, adja vissza a pálinkát. — A baka nagy sóhaj-
tással nyul a zsebébe s kivieszi a vízes kulacsot. A zsi-
dó szíven beleöntötte a vizet a pálinkák közé, a baka
pedig vigan állt odébb a pálinkával.

* **Rendőri hírek.** (Hét késsz u-
r a s) B a n a István cseled, aki Harsányi Gábor-
nál szolgált a Macson, találkozott tegnap este 9
órákor a szivargyár közelében L ó k o d y J ó-
zsef napszámossal, a ki őt arra szólította föl,
hogy egy helybeli gazdához álljon be szolgál-
latra. Beszélgetés közben elkérte Banától kö-
sét, azt mondván, hogy pipáját akarja kitisztí-
tani. Bana gyanuatlanul odaadta a kést, s ak-
kor Lóködi saját késével 7 szurást ejtett a
mit sem sejtő Banán, s aztán kerekelt oldott.
Bana, a ki súlyosan megvan sebestülve, a
rendőrségi központra vándorolt, ahol P á v a y
Gyula polgári biztos kihallgatta és a közör-
házba vitette. Lóködit a rendőrség keresi. —
(Elrejtőzött tolvaj.) Kecskés Istvánné
tegnap este 10 órakor besurrant a Szabolcsi
András hatvan-utcai udvarára és ott elrejtőzött
a fűszekrény alá. Azonban a cseled észreverte s
Kecskés Istvánné most a rendőrség börtöné-
ben ül. (T a l á l t a t o t t) a főtérre, a fő-
posta-épülethez közel egy kemény papírból ké-
szült, ösmeretlen tartalmú doboz. Tulajdonosa
kellő igazolás mellett a H. ker. rendőr-kapit-
ányságnál átvetheti. (M e g ö r ű l t n a p -
s z á m o s.) Pinczés Sándor napszámosan
tegnap elmezavar tünetei mutatkoztak. A
rendőrség a közörházba vitette megfigyelés
végett.

* **A debreczeni Kossuth-szobor**
javára Tóth Béla pénztárnoknál újabban
adakoztak:
Varga Lajos és Kovács Mihály gyűjtése
a 48. sz. gy. iven: Kovács Mihály 2 frt,
Maurer Emil 1 frt, Emerich Dávid 20 kr,
Schvarcz Leopold 20 kr, Emerich Henrik 40
kr, Froland Rafania 50 kr, Riesz Lipót 1 frt,
Hennel Sámuel 1 frt, Kalácsics Lajosné 1 frt,
Nagy Amália 1 frt, Kecskés János 50 kr, Pa-

ulai F.-né 10 kr, N. N. 20 kr, Moskovitz D 10
kr, Stern Regina 20 kr, Ölchiger Mari 50 kr,
Farkas Ferenczné 2 frt, Özy Balogh Gáborné
1 frt, Halasi Bálint 50 kr, Csikos Aranka 50
kr, Birini Ernesztin 50 kr, Bundi 20 kr, N.
N. 20 kr, Braun Paula 10 kr, Sisz Mihály 10
kr, Kozák Mihályné 1 frt, Balogh Mihályné 60
kr, Tóth Sándor 50 kr, Molnár Albertné 20
kr, Farkas István 50 kr, Schager Károly 1 frt,
N. N. 1 frt, Tóth András 50 kr, Link Ignác
és fia 1 frt, Weinstein Eliásné 40 kr, Varga
Lajosné 1 frt, Kezdődy Endréné 50 kr, Jaka-
bovits Aladárné 1 frt, Bázlerne 1 frt Szepessy
Juliiska 50 kr, Katz Jakab 1 frt, Dankó M. 2
frt; összesen 29 frt 60 kr.

Kiss Mór helyben az 582 sz. gy. iven.
ugyan 6 2 frt, Kiss Mórné 2 frt, Özy Nyiri
Lajosné 1 frt, Kovács József 1 frt, Karcza Mi-
hály 1 frt, Sütő Zsigmond 50 kr, Király József
50 kr, Plesch János 50 kr, Fischer Jakab 1
frt, Konrádszky József 1 frt 50 kr, Dusa János
50 kr, Gyirászán György 50 kr. Összesen 13
frt 50 kr. — Hajdu István leánytanító gyűj-
tése: Tóth Erzsébet 10 kr, Csikos Erzsébet 20
kr, Molnár Erzsébet 10 kr, Balogh Julianna 10
kr, Török Róza 10 kr, Balogh Erzsébet 20 kr,
Csikos Róza 10 kr, Faragó Emma 10 kr, Dé-
zsi Erzsébet 5 kr, Sövényi Róza 10 kr, Bá-
nyai Szuzanna 8 kr, Nábrádi Julianna 10 kr,
Tarcsei Róza 4 kr, Kiss Erzsébet 10 kr, ösz-
szesen 1 frt 57 kr.

* **Munkások gyűlése.** A debreczeni
ácssegédek és munkások tegnap délután 3 óra-
kor a Miklós-utca végén levő Brüll-féle bor-
mérésben gyűltek össze, mintegy 60-an érte-
kezletre, hogy »sanyaru viszonyairól beszél-
gessenek és azon javítsanak«. A gyűlésen a ható-
ságot Erdélyi István r.-fog. képviselte. Az össze-
gyűltek nagy számat képviselték azon mun-
kások, akiket a vállalkozók nagyobb építkezése-
hez a fővárosból hoztattak le. A terem falai, ahol
össze gyűltek, piros papírból készült zászlókkal
voltak beagatva, a közepén egy szocialista vezér
berámázott arczképe függött. Erdélyi István r.
fogalmazó a gyűlés megnyitása előtt kérdést in-
tezt Nagy Gábor ácsmunkás-hoz, — mint a
gyűlés összehívójához, — hogy mi czélból di-
szítotték föl a termet piros zászlókkal? A
kérdézet kijeleentette, hogy ők a szocialista
eszmék kifejezése czéljából összekötötték azt.
A rendőrfogalmazó akkor kellő apitattal ad-
ta tudomásul, hogy amíg a zászlócskákat le-
nem szedik, — a gyűlés megtartását a terem-
ben meg nem engedheti. A zászlók leszedésére
hajlandónak senki nem mutatkozott; a gyűlés
véhat kivonult az udvarra, ahol előnké meg-
választották László András ács-munkást, —
aki a gyűlést megnyitván, Nagy Gábor egy 4
oldalra terjedő iratot olvasott föl az ácsmun-
kások jelenlegi helyzetéről. Szervezkedést, tö-
mörülést ajánl. S z i l á g y i J ó z s e f szintén az
ácsok helyzetéről olvasott föl, szintén szak-
egylet alapítására hívja föl társait. — Az ösz-
szegyűltek azután a legnagyobb rendben osz-
lottak szét.

* **A csizmadia- és cipész- munká-
sok szintén gyűlése** jöttek össze — a
»csizmadia színben« tegnap délután 3 órakor.
Kecskés Péter elnök azonban, mivel a megje-
lentek száma csekély volt, elhalasztotta a gyű-
lést november 4-ére.

* **Leletlen anya.** Eisenberger Hani
dorogi illetőségű leány Nagyváradon szolgált
mint cseled, és ő is, mint sok más leány ideje-
korán lett anyává; három hónapos csecsemő-
ját, a mikor már nem tudta eltartani, Bihar-
hágó nevű község határára levő csipke bokrok
közé rejtette el, ahol az arra járó vásárosok
megtalálták. A leletlen anya elien a b.-újvárosi
járás szolgabírósa kiadta az elfogatási pa-
rancsot.

* **A Margit-fürdő,** városunk e kitűnő
üzissel, minden tekintetben kellő keny-lemmel
berendezett, közegészségügyi szempontból oly
igen nagy fontosságú intézetnél azon érdekes
változás történt, hogy zenetermében vasár-
nap délután a műveltségünk által annyira
megszokott sétahangversenyeknek most már nem
a katonai zenekar, hanem a Rácz Károly és
a Magyar testvérek bandája játszik, városunk
ezen két kitűnő cziganyzenekara felváltva, egyik
vasárnapon egyik, a másikon a másik gyö-
nyörködötven a művészi játékért lelkesedni
tudó közönséget. Különben a Margit-fürdőben
ma már természetesen bezárultak az uszodák,
de a gőz- s a kádifürdők a közönség rendel-
kezésére állanak, s az igazgatóság a jégpálya
berendezésére is kezdi már megtenni a kellő
előkészületeket.

* **Időjárás.** Míg a barometrikus maximum
a kontinens északi részén mindjobban terjesz-
kedett, addig a nyugoti minimum a francia
tengerparton kissé mélyebbedett.
E helyzetből kifolyólag Közép Európában
a keleti légáramlás az uralgó, az idő pedig
boros, ködös és sok helyütt esős. A hőmérsék-
let északon, illetőleg északkeleten erősen sű-
lyed. (Uleaborg — 13.1, Szent-Pétervár —
3.0 C.)

Hazánkban boros, esős és enyhe idő ural-
kodik; — jelentékenyebb esőmennyiséget (20
mm-en fölül) jelent Szatmár, Orsova és Pan-
csova. Azonkívül zivatarok is voltak az Alföl-
dön, u. m. Zomborban, Zsombolyan, Pancsován
(jéggel) és Orsován.
Boros, ködös, esős idő várható, jelenté-
keny hőváltozás nélkül.

A két testvér.
Írta: Széll István

Ott ülnek némán, szólanul a pamlagon.
Csend uralkodik a teremben, csak a két tes-
tér zihalt pihéése hallatszik.

— Egyszerre feláll Zoltán, az idősebbik,
megragadja öcsöce kezét s kétségbeesett, kö-
nyörgő hangon szól hozzá:

— Öcsém! ha van benned egy szikrája
a testvéri szeretetnek, meghalt anyánk lelki
üdvére kérlek, mondj le arról a lányról. Nem
önzéből kérlek, de nekem birnom kell azt a
lányt; élni nem tudok nélküle s ha meghal-
nék is, nem tudnék a sirban nyugodni, tudva,
hogy a másé lett. Öcsém! száj meg! vagy-
nom, mindenem legyen a tied, csak azt a lányt
add nekem.

— Nem tehetem bátyám, nem tehetem.
Nagyon szeretlek téged, jobban szeretlek, mint
a saját életemet, — de mintha valami vézét-
szerű hatalom kényszerítene, hogy nekem azt
a lányt birnom kell, pedig azt sem tudjuk,
melyikünk szereti.

Ujra mely csend állott be. Elgondolkozva
ültek a pamlagon s gondolkoztak... ki tudja
miről?...

... Nagyon szeretted egymást, s még
az este eldördült a két lövés s két testvér
oly igazán szerető szívén ment keresztül a
golyó... Mind a kettő levelet hagyott hátr-
ra, a két levelben annyi volt: »É l j b o l -
d o g u l e.«

Lassu néparadat húzódik a temetőbe
vezető uton. — A két testvért most vizsik ki
őrök nyugalmára. Valjon fognak-e nyugodni?
Oh! ha lelkők itt maradt a földön s látják a
mi történet... akkor!? akkor nem lesz nyu-
godalmuk. Az a leány nem ejt könnyvet siruk
fölött, a kiért meghaltak, büszke, diadalmos
mosolyal beszél el udvarlóinak: »En miat-
tam haltak meg! s tovább ragyog, tovább
kaczag, gond nélkül.

Leszáll az est. A szép lány szobájában
ugy patog a butor, ugy rezeg az ajtó, ablak,
mintha ott járna valaki...

S minden éjjel jobban patog a butor,
jobban rezeg az ajtó, ablak... mintha járna
ott valaki... Ugy borzad a szép leány, ugy
remeg...

S három hét múlva tiszta ósz lesz, sze-
me olyan zavarosan, olyan felve néz... lel-
két ugy marja valami, s hiába küldi a rémképe-
ket, a két testvér mind jobban közeledik hozzá
s olyan rémesen beszél az a nyitott két seb
a szívök táján.

A szép lány megőrült. Ugy úzi, hajta
valami ki a temetőbe ahol a kettős sirhoz.
Nem tudja, hogy szép holdvilágos este van-e,
vagy zúgó fergeget, nem érzi őt, ott van
rendesen éj-éj után a kettős sir mellett. A kik
közel mennek el mellette, hallják, hogy suttoz
valamit... Ki tudja, mit suttoz?!

— Felöltötte fehér bundáját a tél. A te-
mető elhagyottabb lesz, a sejtelenesen suttozó
fákra egy-egy fáradt madár telepszik csak le
megpihenni, — ki is járna a temetőben télen?
S im mégis jár. Egy nő siet felénk, rejtőző
léptekkel a sülyedő havon keresztül... tiszta
ősz haja van. Ráborul egy kettős sirra, zokog
keservesen, hosszan; mint a gyermek, kitől
játékát elvonták...

A kopár fak közt végig süvöltő szél vis-
za felel zokogására:

Oh mily édes ott pihenni, —
Oda lent már nem faj semmi...
... Késő reggel ott találták meg az
őrült szép lányt, a két sirt átölve, — meg-
fagyva, — ajka akkor is nyitva volt — s
szemében még akkor is ott volt két magfagyott
könnycsepp.

Irodalom és művészet.

Andrássy szobra. Zala György már
elkészítette grf Andrássy Gyula lovasszobrának
gipszmintáját a szobornál egyhármadának nagy-
ságában. A művész most a nagy mintához fo-
gott, hogy a szobornál mennél sikerültebb es
jellemzőbb legyen, a jó mintázásához model-
nek elkérte a családától a megboldogult állam-
férfiu egyik kedves paripját. A szobornívet,
mint már említettük, a millenniumi ünnepsé-
gek sorozatában leplezik le.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Okt. 22-én:	T a m á s b á t y a k u n y h ó j a. — Színmű. —
Okt. 23-án:	K i s a l a m u s z i. — Operette. —
Okt. 24-én:	B e n o i t o n c s a l á d. — Vigjáték. —
Okt. 25-én:	O t t h o n. — Színmű. —
Okt. 26-án:	R o b i n s o n C r o u s e. — Színmű. —
Okt. 27 és 28-án:	K l á r i. — Operette. —

